

E-CONTENT

UNIT- V

B.A SEMESTER 5TH (CBCS)

(GENERIC ELECTIVE)

TITLE:- SPOKEN PERSIAN LANGUAGE AND LITERATURE

COURSE CODE:- UPRTE-503

CREDITS:- 5+1

Created By:

Dr.Munish Kumar

Asstt. Professor

Department of Persian

GDC Kishtwar

UNIT- V

مترادف (Synonyms)

مترادف ان دو الفاظ کو کہتے ہیں جو لکھنے اور پڑھنے میں الگ ہوں لیکن معنی کے لحاظ سے ایک جیسے ہوں، جیسے: بزم و محفل، آغاز و ابتداء، انجام و اختتام، نیک و خوب، مثل و مانند، مہر و خورشید، خوش بختی و سعادت وغیرہ۔

ضد یا متضاد (Antonyms)

متضاد ان دو الفاظ کو کہتے ہیں جو لکھنے میں مختلف ہوں اور ان کے معنی ایک دوسرے کے الٹ یا ایک دوسرے کی زد ہوں، متضاد کہلاتے ہیں، جیسے: آتش و آب، نیک و بد، سرد گرم، درونی و بیرونی، کوچک و بزرگ وغیرہ۔

فعل حال Present

یہ وہ فعل ہے جس میں موجودہ زمانہ پایہ جائے۔ مثلاً نثار نان می خورد (نثار روٹی کھاتا ہے)، پرویز کتاب می خواند (پرویز کتاب پڑھتا ہے)، می رود (وہ جاتا ہے) وغیرہ۔ ان مثالوں میں کھانے، پڑھنے کا کام ہو رہا ہے اس لئے یہ موجودہ زمانہ یا حال کہلائیں گے۔
بنانے کا طریقہ: مضارع سے پہلے ”می“ یا ”ہمی“ لگانے سے فعل بنتا ہے، جیسے: رود سے می رود، گوید سے می گوید وغیرہ۔

فعل ماضی Past

فعل ماضی وہ فعل ہے جس میں کسی کام کا کرنا، ہونا یا سہنا گزرے ہوئے زمانے میں پایا جائے۔ مثلاً آمد (وہ آیا)، گفت (اُس نے کہا)، رفت (وہ گیا)، محمود رفت (محمود گیا)، اوانان خورد (اُس نے روٹی کھائی)، احمد شیر را گشت (احمد نے شیر کو مارا)، سعد کتاب خرید (سعد نے کتاب خریدی) وغیرہ۔

فعل ماضی کی اقسام Kinds of Past

فعل ماضی کی چھ قسمیں ہیں:

۱۔ ماضی مطلق (سادہ): جس فعل سے صرف گزرا ہوا زمانہ سمجھا جائے اور یہ نہ معلوم ہو کہ ابھی گزرا ہے یا کب گزرا، اس کو ماضی مطلق کہتے ہیں، جیسے: آمد (وہ آیا)، رفت (وہ گیا)، گفت (اُس نے کہا)، دید (اُس نے دیکھا) وغیرہ۔

بنانے کا قاعدہ: ماضی مطلق کے بنانے کا قاعدہ یہ ہے کہ مصدر کا آخری حرف 'ن' کاٹ دینے سے اور 'ن' سے پہلے والے حرف کے زبر کو ہٹا دینے سے فعل ماضی مطلق کا صیغہ واحد غائب بن جاتا ہے۔ جیسے آمدن سے آمد، خوردن سے خورد، رفتن سے رفت وغیرہ۔

۲۔ ماضی قریب یا نقلی: یہ وہ فعل ماضی ہے جس میں نزدیک کا گزرا ہوا زمانہ پایہ جائے۔ رفتہ است (وہ گیا ہے)، گفتہ است (اس نے کہا ہے)، خوردہ است (اس نے کھایا ہے) وغیرہ۔

بنانے کا قاعدہ: ماضی مطلق کے بعد "ہ است" لگانے سے ماضی قریب یا نقلی کا صیغہ واحد غائب بن جاتا ہے۔ جیسے گفتن سے گفتہ است، رفتن سے رفتہ است آمدن سے آمدہ است وغیرہ۔

۳۔ ماضی بعید: یہ وہ فعل ماضی ہے جس میں دور کا گزرا ہوا زمانہ پایا جائے۔ جیسے رفتہ بود (وہ گیا تھا)، خوردہ بود (اس نے کھایا تھا) وغیرہ۔

بنانے کا قاعدہ: ماضی مطلق کے بعد "ہ بود" لگا دینے سے ماضی بعید کا صیغہ واحد غائب بن جاتا ہے۔ مثلاً گفتن سے گفتہ بود (اس نے کہا تھا)، رام رفتہ بود (رام گیا تھا)، شام آمدہ بود (شام آیا تھا) وغیرہ۔

۴۔ ماضی استمراری یا ماضی ناتمام: یہ وہ فعل ماضی ہے جس میں کام کا کرنا گزرے ہوئے زمانے میں لگا تار پایا جائے۔ جیسے: می رفت (وہ جاتا تھا)، می آمد (وہ آتا تھا)، می نوشت (وہ لکھتا تھا)، می خوردم (وہ کھاتا تھا) وغیرہ۔

بنانے کا قاعدہ: ماضی مطلق کے پہلے "می" یا "ہمی" لگایا جائے تو ماضی استمراری کا صیغہ واحد غائب بن جاتا ہے دادن سے می داد، اسحاق یا اقبال ہی آمد (اسحاق اقبال کے ساتھ آ رہا تھا)، عامری خورد (عامر کھاتا تھا) وغیرہ۔

۵۔ ماضی احتمالی یا ماضی شکلیہ یا ماضی التزامی: یہ وہ فعل ماضی ہے جس میں گزرے ہوئے زمانے میں شک یا احتمال پایا جائے۔ مثلاً گفتہ باشد (اس نے کہا ہوگا)، رفتہ باشد (وہ گیا ہوگا)، خوردہ باشد (اس نے کھایا ہوگا)، نوشتہ باشد (اس نے لکھا ہوگا) وغیرہ۔

بنانے کا قاعدہ: ماضی مطلق کے بعد "اذا" لگانے سے ماضی التزامی کا صیغہ واحد غائب بن جاتا ہے۔ جیسے: گفتن سے گفتہ اذا، رفتن سے رفتہ اذا، خوردن سے خوردہ اذا، نوشتن سے نوشتہ اذا، خوردن سے خوردہ اذا، اسحاق یا اقبال ہی آمد (اسحاق اقبال کے ساتھ آ رہا تھا)، عامری خورد (عامر کھاتا تھا) وغیرہ۔

آمدہ باشد (وہ آیا ہوگا)، سمرین و شبنم آمدہ باشند (سمرین اور شبنم آئی ہوں گی)، شام خط نوشتہ باشد (شام نے خط لکھا ہوگا)، اونان خوردہ باشد (اس نے روٹی کھائی ہوگی) وغیرہ۔

۶۔ ماجی شرطیہ یا تمنائی: یہ وہ فعل ماضی ہے جس میں گزرے ہوئے زمانے میں شرط یا تمننا پائی جائے۔ جیسے: آمدے (وہ آتا)، اگر بشیر کردے (اگر بشیر کرتا)، گفتے (میں کہتا)، گفتندے (وہ کہتے)، رفتے (میں جاتا)، نوشتے (وہ لکھتا) وغیرہ۔

بنانے کا قاعدہ: اس کے بنانے کا طریقہ یہ ہے کہ ماضی مطلق کے آخر میں یائے مجہول (ے) بڑھادیں۔ اس کے صرف تین صیغے یعنی واحد غائب، جمع غائب اور واحد متکلم آتے ہیں۔

Use of Has/Have/Had

صرف و جملہ سازی از مصدر 'داشتن' مصدر سے گردان اور جملوں میں استعمال

Present stem:	زمانہ حال:	ریشہ مضارع:
He/She/It/Has	وہ رکھتا ہے۔	واحد غائب: دارد
You have	تو رکھتا ہے۔	واحد حاضر: داری
I have	میں رکھتا ہوں۔	واحد متکلم: دارم
They have	وہ رکھتے ہیں۔	جمع غائب: دارند
You have	تم رکھتے ہو۔	جمع حاضر: دارید
We have	ہم (لوگ) رکھتے ہیں۔	جمع متکلم: داریم

past :	زماۂ ماضی:	ریشۂ ماضی :
He/She/ It/ had.	وہ رکھتا تھا۔	واحد غائب: داشت.
You had	تو رکھتا تھا۔	واحد حاضر: داشتی.
I had.	میں رکھتا تھا۔	واحد متکلم: داشتم.
They had.	وہ رکھتے تھے۔	جمع غائب: داشتند.
You had.	تم رکھتے تھے۔	جمع حاضر: داشتید.
We had.	ہم (لوگ) رکھتے تھے۔	جمع متکلم: داشتیم.

☆☆☆☆☆

Formula:	فرمول:
Subject+ has/ have+ object:	فاعل + مفعول + ریشۂ مضارع

He has a book	اس کے پاس ایک کتاب ہے۔	او يك كتاب دارد.
He has not a book.	اس کے پاس ایک کتاب نہیں ہے۔	او يك كتاب ندارد.
Has he a book?	کیا اس کے پاس ایک کتاب ہے؟	آیا او يك كتاب دارد؟
Has he not a book?	کیا اس کے پاس ایک کتاب نہیں ہے؟	آیا او يك كتاب ندارد؟
Ali has a book.	علی کے پاس ایک کتاب ہے۔	علی يك كتاب دارد.
Ali has not a book	علی کے پاس ایک کتاب نہیں ہے۔	علی يك كتاب ندارد.
Has Ali a book?	کیا علی کے پاس ایک کتاب ہے؟	آیا علی يك كتاب دارد؟
Has Ali not a book?	کیا علی کے پاس ایک کتاب نہیں ہے؟	آیا علی يك كتاب ندارد؟
You have a book.	تیرے پاس ایک کتاب ہے۔	تو يك كتاب داری.
You have not a book.	تیرے پاس ایک کتاب نہیں ہے۔	تو يك كتاب نداری.

Have you a book?	کیا تیرے پاس ایک کتاب ہے؟	آیا تو یک کتاب داری؟
Have you not a book?	کیا تیرے پاس ایک کتاب نہیں ہے؟	آیا تو یک کتاب نداری؟
We have a book.	ہمارے پاس ایک کتاب ہے۔	ما یک کتاب داریم۔
We have not a book.	ہمارے پاس ایک کتاب نہیں ہے۔	ما یک کتاب نداریم۔
Have we a book?	کیا ہمارے پاس ایک کتاب ہے؟	آیا ما یک کتاب داریم؟
Have we not a book?	کیا ہمارے پاس ایک کتاب نہیں ہے؟	آیا ما یک کتاب نداریم؟
They have a car.	انکے پاس ایک کار ہے۔	آنها یک ماشین دارند۔
They have not a car.	انکے پاس ایک کار نہیں ہے۔	آنها یک ماشین ندارند۔
Have they a car?	کیا انکے پاس ایک کار ہے؟	آیا آنها یک ماشین دارند؟
Have they not a car?	کیا انکے پاس ایک کار نہیں ہے؟	آیا آنها یک ماشین ندارند؟

You have a dog.	تمہارے پاس ایک کتا ہے۔	شما یک سگ دارید۔
You have not a dog.	تمہارے پاس ایک کتا نہیں ہے۔	شما یک سگ ندارید۔
Have you a dog?	کیا تمہارے پاس ایک کتا ہے؟	آیا شما یک سگ دارید؟
Have you not a dog?	کیا تمہارے پاس ایک کتا نہیں ہے؟	آیا شما یک سگ ندارید؟
We have a bus.	ہمارے پاس ایک بس ہے۔	ما یک اتوبوس داریم۔
We have not a bus.	ہمارے پاس ایک بس نہیں ہے۔	ما یک اتوبوس نداریم۔
Have we a bus?	کیا ہمارے پاس ایک بس ہے؟	آیا ما یک اتوبوس داریم؟

Have we not a bus?	کیا ہمارے پاس ایک بس نہیں ہے؟	آیا ما یک اتوبوس نداریم؟
--------------------	-------------------------------	--------------------------

Use of Had:	داشتن، مصدر سے گردان اور اس کا استعمال	صرف و استعمال مصدر 'داشتن'
Past stem:		ریشہ ما ضی:
He had.	وہ رکھتا تھا۔	واحد غائب: داشت
You had.	تو رکھتا تھا۔	واحد حاضر: داشتی۔
I had	میں رکھتا تھا۔	واحد متکلم: داشتم
They had.	وہ رکھتے تھے۔	جمع غائب: دارند
You had.	تم رکھتے تھے۔	جمع حاضر: دارید۔
We had.	ہم (لوگ) رکھتے تھے۔	جمع متکلم: داریم۔

Formula:

فرمول:

Subject+had+object

فاعل + مفعول + ریشہ

ماضی

He had a bicycle.

او یک دو چرخہ داشت۔ اس کے پاس ایک سائیکل تھی۔

He had not a bicycle.

او یک دو چرخہ نہ داشت۔ اس کے پاس ایک سائیکل نہیں تھی۔

Had he a bicycle?

آیا او یک دو چرخہ کیا اس کے پاس ایک سائیکل تھی؟

داشت؟

Had he not a bicycle?

آیا او یک دو چرخہ کیا اس کے پاس ایک سائیکل نہیں تھی؟

نداشت؟

You had a table.

تو یک میز داشتی۔ تیرے پاس ایک میز تھی۔

You had not a table.

تو یک میز نہ داشتی۔ تیرے پاس ایک میز نہیں تھی۔

Had you a table?	کیا تیرے پاس ایک میز تھی؟	آیا تو یک میز داشتی؟
Had you not a table?	کیا تیرے پاس ایک میز نہیں تھی؟	آیا تو یک میز نداشتی؟
I had a computer.'	میرے پاس ایک کمپیوٹر تھا۔	من یک کمپوتر داشتم۔
I had not a computer.	میرے پاس ایک کمپیوٹر نہیں تھا۔	من یک کمپوتر نداشتتم۔
Had I a computer?	کیا میرے پاس ایک کمپیوٹر تھا؟	آیا من یک کمپوتر داشتم؟
Had I not a computer?	کیا میرے پاس ایک کمپیوٹر نہیں تھا؟	آیا من یک کمپوتر نداشتتم؟
They had a big house.	ان کا ایک گھر تھا۔ (ان کے پاس ایک گھر تھا)	آنها یک خانه داشتند۔
They had not a big house.	ان کا ایک گھر نہیں تھا۔ (ان کے پاس ایک گھر نہیں تھا۔)	آنها یک خانه نداشتند۔
Had they a big house?	کیا ان کا ایک گھر تھا؟ (کیا ان کے پاس ایک گھر تھا؟)	آیا آنها یک خانه داشتند؟
Had they not a big house?	کیا ان کا ایک گھر نہیں تھا؟ (کیا ان کے پاس ایک گھر نہیں تھا؟)	آیا آنها یک خانه نداشتند؟
You had five chairs.	آپ کے پاس پانچ کرسیاں تھیں۔	شما پنج صندلی داشتید۔
You had not five chairs.	آپ کے پاس پانچ کرسیاں نہیں تھیں۔	شما پنج صندلی نداشتید۔
Had you five chairs?	کیا آپ کے پاس پانچ کرسیاں تھیں؟	آیا شما پنج صندلی داشتید؟
Had you not five chairs?	کیا آپ کے پاس پانچ کرسیاں نہیں تھیں؟	آیا شما پنج صندلی نداشتید؟
We had a airplane.	ہمارے پاس ایک ہوائی جہاز تھا۔	ما یک ہواپیمان داشتیم۔

آموزش زبان فارسی (از مهدی ضرغامیان)

جلد، حصّه اوّل

درس پنجم

به سوال های زیر جواب دهید:

- (۱) آیا تو ماشین داری؟ (۲) آیا لیوان مالِ کا وه آست؟
 -بله، من.....
 - خیر، من.....
- (۳) آیا او پرویز آست؟ (۴) آیا شما در کلاس هستید؟
 -بله، او.....
 -خیر، او.....
- (۵) آیا این کتاب مالِ ژاله آست؟
 -بله، این کتاب.....
 -خیر، این کتاب.....
- (۶) آیا آنها کتابخانه دارند؟ (۷) آیا پرویز در اتاق آست؟
 -بله، آنها.....
 -خیر، آنها.....
- (۸) آیا دفتر مالِ آقای مجیدی آست؟
 -بله، دفتر.....
 -خیر، دفتر.....
- (۹) آیا شما کتابخانه دارید؟ (۱۰) آیا سارا بیمار آست؟
 -بله، ما.....
 -خیر، ما.....
- ..... سارا
 ..... سارا

به این سوال ها جواب دهید:

- (۱) اینجا کجاست؟
- (۲) اسم شما چیست؟
- (۳) شما چه کاره هستید؟
- (۴) مداد شما کجاست؟
- (۵) آن چیست؟
- (۶) آیا بهروز دوست شما است؟
- (۷) اسم او چیست؟
- (۸) پروین چه کاره است؟
- (۹) خانه کاوه کجاست؟
- (۱۰) چند مداد، روی کیف شما وجود دارد؟

جمله های زیر را منفی کنید:

- (۱) این خانه مالِ آقا و خانمِ امینی است.
- (۲) دارا و سارا کتابخانه دارند.
- (۳) مداد در کیف من است.
- (۴) مادر ژاله در خانه است.
- (۵) پرویز کلید دارد.
- (۶) این دختر ژاله است.
- (۷) پروین و مژگان در بازار هستند.
- (۸) آقای جوادی یک خانه بزرگ دارد.
- (۹) برادر منیژه پزشک است.
- (۱۰) در شهر ما یک بیمارستان وجود دارد.

جمله های زیر را سوالی کنید:

- (۱) این میز است.
- (۲) خانم امینی آموزگار است.
- (۳) ما در خانه هستیم.
- (۴) خواهر دارا یک کیف دارد.

- (۵) آقایِ ناظمِ بیمارِ است۔
 (۶) این دُختر، خواهرِ کاوه است۔
 (۷) آنها یک خانهُ بزرگ دارند۔ (۸) آنها در مدرسه هستند۔
 (۹) برادرِ منیژه پُزشک است۔
 (۱۰) در شهرِ ما یک بیمارستان وجود دارد۔
- باتوجه به فاعل، فعل ها را مرتب کنید:

او		هستند
دازا و سارا		است
من	در مدرسه	هستند
شما		هستم
آنها		است
کاوه		هستید

شما		دارند
مُژده		داری
آنها		داریم
من	کلاس	دارند
دارا و کاوه		دارد
تو		دارید
ما		دارند
ژاله و سارا		دارم

دارد	دانش آموز کتاب دو مداد کوچک یک دوست بلند	بهرام
آست		

دارد	بزرگ کلید مادر	بهرام
دارند	پسر کتاب	بهرام و بهروز
آست	کلاس	
هستند	دانش آموز	

فعل های جمله های زیر را درست کنید:

داری-	دانش آموز	تو
آست-	کتاب	دارا
داریم-	کوچک	ما
هستند-	کلاس	کاوه و ژاله
دارید-	در خانه	شما
هستم-	صندلی	من
دارد-	بزرگ	بهرام
آست-	ماشین	آقای جوادی

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید:

هَبستید-		شما
دارَند-		پرویز و پروین
دارَم-		من
اَسْت-		خانم امینی
دارَد-		او
هَسْتیم-		ما
دارَد-		کاوه
هَسْتی-		تو

فعل های جمله های زیر را درست کنید:

- (۱) کاوه کتاب دارد-
- (۲) آنها در دبستان نیستند-
- (۳) این شهر یک بیمارستان دارد-
- (۴) آن مرد نانوا هست-
- (۵) آقای مجیدی ماشین دارد-
- (۶) مداد سارا روی میز هست-
- (۷) این شهر بزرگ هستند-
- (۸) کاوه و ژاله دانش آموز است-
- (۹) اسم مادر کاوه پروین هست-

کلمه های زیر را در هر یک از سه جایگاه جمله
زیر وارد کنید و جمله های تازه بسازید۔

آست	دارا	او
-----	------	----

-آست	-ژاله	-نیست
-پزشک	-نیست	-کاوه
-آقای ناظم	-او	-سارا
-این مرد	-دانش آموز	-این دختر
-آقای مدیر	-نانوا	-آست

با کلمه های زیر جمله مناسب بسازید:-

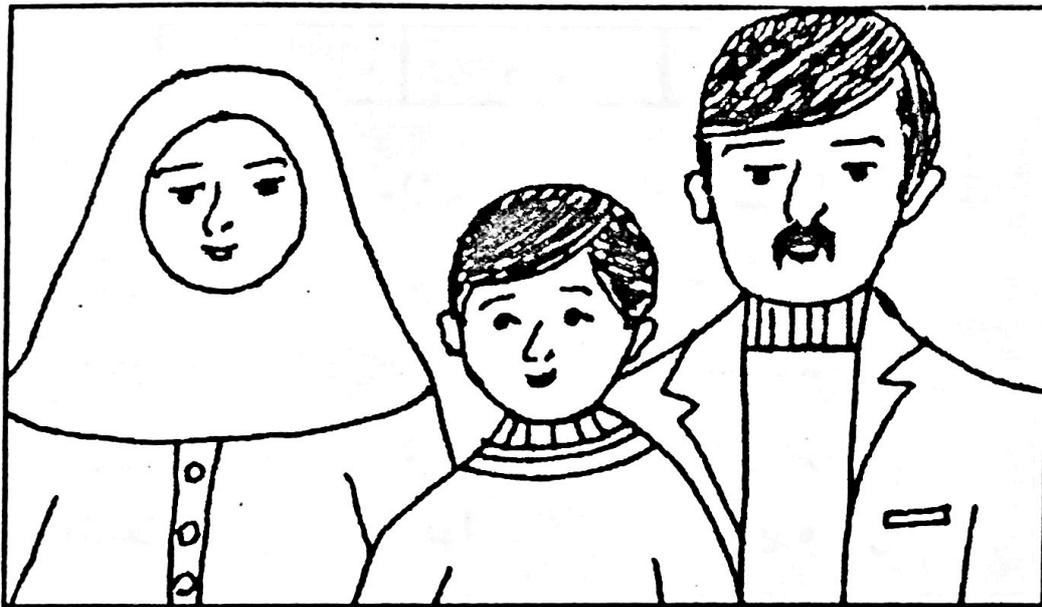
-خانه قدیمی	-کتابخانه	-کتاب بزرگ
-شهر	-پسر کوچک	-لیوان
-کاوه و ژاله	-پزشک	-کلید پرویز

دور کلمه های نامناسب خط بکشید:

آست	بیمارستان	پرویز
	کتاب	در
	مدرسه	پسر
	بیمار	شهر
	لیوان	خانه

دارد	کتاب	پزشک دختر کوچک من پسر پرویز	کاهه و ژاله پرویز این پسر دانشجو
------	------	--------------------------------------	---

متن

[mehran] [shaehin]

دارا پسر مهران و شهین است.

[taesvir] [saer]

این تصویر سر دارا است.

[mu] [sijah]

موی دارا سیاه است.

[gush]

او دو گوش دارد.

[suraet]

این صورت دارا است.

[chasham] [aebur]

دارا دو چشم و دو ابرو دارد.

[bini] [laeb]

بینی و لب دارا کوچک است.

[chane] [xejli]

خانه او خیلی بزرگ نیست.

[gerd]

صورت دارا گرد است.

سارا خواهر دارا است.

[riz]

سارا دو چشم ریز دارد.

موی سارا بلند و سیاه است.

بینی و لب سارا هم کوچک است۔
دارا و سارا زیرک و مهربان هستند۔

[ziraek] [mehraeban]

گفتگو

کاوه : دارا، آن پسر کیست؟
دارا : آن پسر، بهروز است، بهروز برادرِ بهرام است۔
کاوه : آلاں هوا سرد است۔ بهروز دستِ کِشِ در دست دارد۔
دارا : دستِ کِشِ بهروز چه رنگی است؟
کاوه : دستِ کِشِ بهروز آبی است۔
دارا : دستِ کِشِ من هم آبی است، ولی دستِ کِشِ تو سفید است۔

کاوه : جورابِ تو چه رنگی است؟
دارا : جورابِ من قهوه ای است۔
کاوه : جورابِ من هم قهوه ای است، ولی جورابِ بهروز سفید است۔

دارا : من یک جفت جورابِ سفید دارم، ولی آن را دوست ندارم۔
کاوه : شلوارِ ما سیاه است۔ شلوارِ بهروز هم سیاه است۔

تصویر	بینی	هوا
سر	لب	دست کِش
گوش	چانه	دست
صورت	آبرو	جوراب
چشم		شلوار
خیلی	یک جفت	گرد
		سرد

آبی	ریز	هم
سفید	زیرک	ولی
قهوه ای	مهربان	
سیاه		چه رنگی؟

(۹) مَن در کوچہ هستم (۱۰) کاوہ برادرِ ژالہ آست۔

جمله های زیر را سوالی کنید:

- (۱) این میز آست۔ (۲) خانمِ آمینی آموزگار آست۔
(۳) ما در خانہ هستیم۔ (۴) خواہرِ دارا یک کیف دارد۔
(۵) آقایِ ناظم بیمار آست۔ (۶) این دختر، خواہرِ کاوہ آست۔

آموزش زبان فارسی (از مهدی ضرغامیان)

جلد، حصّه اوّل

شرح

درس پنجم

درس پنجم

به سوال های زیر جواب دهید:

- (۱) آیا تو ماشین داری؟
- (۲) آیا لیوان مال کا وه است؟
بله، من ماشین دارم
بله لیوان مال کا وه است
خیر، من ماشین ندارم
خیر لیوان مال کا وه نیست
- (۳) آیا اوپر ویز است؟
- (۴) آیا شما در کلاس هستید؟
بله او پرویز است.
بله مادر کلاس هستیم
خیر او پرویز نیست
خیر مادر کلاس نیستیم
- (۵) آیا این کتاب مال ژاله است؟
- (۶) آیا آنها کتاب خانه دارند؟
بله این کتاب مال ژاله است
بله. آنها کتاب خانه دارند

خیر این کتاب مال ژالہ نیست۔

خیر آنها کتاب خانہ ندارند

(۷) آیا پرویز در آفاق است؟

بلہ۔ او در آفاق است۔

خیر او در آفاق نیست۔

(۸) آیا دفتر مالِ آقایِ مجیدی است؟

بلہ دفتر مالِ آقایِ مجیدی است

خیر دفتر مالِ آقایِ مجیدی نیست۔

(۹) آیا شما کتاب خانہ دارید؟

بلہ شما کتاب خانہ دارید

خیر شما کتاب خانہ ندارید۔

”بلہ“ مثال کی بنیاد پر بچوں سے جملے پورے کرائیں۔

ان سوالات کے جواب دہیں:-

(۱) یہ کونسی جگہ ہے؟ (۲) آپ کا نام کیا ہے؟

(۳) آپ کیا کام کرتے ہیں؟ (۴) آپ کی پنسل کہاں ہے؟

(۵) وہ کیا ہے؟ (۶) کیا بہروز تمہارا دوست ہے؟

(۷) اس کا نام کیا ہے؟ (۸) پروین کیا کام کرتی ہے؟

(۹) کاوہ کا گھر کہاں ہے؟ (۱۰) آپ کے پرس میں کتنی پنسلیں ہیں؟

نیچے دیئے گئے جملوں کو منفی بنائیں:

(۱) این خانہ مالِ آقا و خانم امینی نیست۔

(۲) دارا و سارا کتابخانہ ندارند

- (۳) مداد در کیف من نیست۔
- (۴) مادر ژالہ در خانہ نیست۔
- (۵) این دختر ژالہ نیست
- (۶) این دختر ژالہ نیست
- (۷) پرویز و مژگان در بازار نیستند
- (۸) آقای جوادی یک خانہ بزرگ ندارد۔
- (۹) من در کوچہ نیستم
- (۱۰) کاوہ برادر ژالہ نیست

دیئے گئے جملوں کو سوالیہ جملے بنائیں:

- (۱) آیا این میز است؟
- (۲) آیا خانم امینی آموزگار است؟
- (۳) آیا مادر خانہ ہستیم؟
- (۴) آیا خواہر دارا یک کیف دارد؟
- (۵) آیا آقای ناظم بیمار است؟
- (۶) آیا این دختر خواہر کاوہ است؟
- (۷) آیا آنها یک خانہ بزرگ دارند؟
- (۸) آیا آنها در مدرسہ ہستند؟
- (۹) آیا برادر منیژہ پزشک است؟
- (۱۰) آیا در شہر ما یک بیمارستان وجود دارد؟

با توجه به فاعل، فعل را مرتب کنید

او	در مدرسه	است
دارا و سارا	در مدرسه	بستند
من	و در مدرسه	بستم
شما	در مدرسه	بستید
آنها	در مدرسه	هستند
کاوه	در مدرسه	است
شما	کلاس	دارید
مژده	کلاس	دارد
آنها	کلاس	دارند
من	کلاس	دارم
دارا و کاوه	کلاس	دارند
تو	کلاس	داری
ما	کلاس	داریم
ژاله و سارا	کلاس	دارند
بهرام	دانش	آموز است
بهرام	کتاب	دارد
بهرام	دو مداد	دارد
بهرام	کوچک	است
بهرام	یک	دوست دارد
بهرام	بلند	است

است	بزرگ	بهرام
دارد	کلید	بهرام
دارد	مادر	بهرام
دارند	پسر	بهرام و بهروز
دارند	کتاب	بهرام و بهروز
ہستند	کلاس	بهرام و بهروز
است	دانش آموز	بهرام و بهروز

فعل های جمله های زیر را درست کنید -

داری	کتاب	تو
است	دانش آموز	دارا
داریم	صندلی	ما
ہستند	کلاس	کاوه و ژاله
دارید	شین	شما
دارم	صندلی	من
است	بزرگ	بهرام
درخانه است	جوادی	آقای

جاہای خالی را با کلمات مناسب پر کنید

ہستید؟	از کجا	شما
دارند	پسر	پرویز و پروین
دارم	خانه	من

خانم امینی	پزشک	است
او	ماشین	دارد
ما	آموزگار	ہستیم
کاوہ	کتاب	دار
تو	دانش آموز	ہستی

فعل ہای جملہ ہای زیر اور درست کنید

- (۱) کاوہ کتاب دارد۔
- (۲) آنها درد بستان نیستند
- (۳) این شہر یک بیمارستان دارد۔
- (۴) آن مرد نانوا بست۔
- (۵) آقای مجیدی ماشین دارد
- (۶) مداد سارا روی میز است
- (۷) این شہر بزرگ است
- (۸) کاوہ وژالہ دانش آموز اند
- (۹) اسم مادر کاوہ پروین است
- (۱۰) مادر کوچہ ہستیم

متن:

- دارا پسر مہران و شہین است۔ این تصویر سَرِ دارا است۔
 دارا مہران اور شہین کا بیٹا ہے۔ یہ تصویر دارا کے سر کی ہے۔
 مویِ دارا سیاہ است۔ او دو گوش دارد۔
 دارا کے بال کالے ہیں۔ اس کے دو کان ہیں۔

این صورتِ دارا آست۔
 دارا دو چشم و دو ابرو دارد۔
 یہ شکل دارا کی ہے۔
 دارا کی دو آنکھیں اور دو پلکیں ہیں۔
 بینی و لبِ دارا کوچک آست۔
 چانہ او خیلی بزرگ نیست۔
 ناک اور ہونٹ دارا کے چھوٹے ہیں۔
 اس کا گھر زیادہ بڑا نہیں ہے۔
 صورتِ دارا گرد آست۔
 سارا خواہرِ دارا آست۔
 دارا کی شکل گول ہے۔
 سارا، دارا کی بہن ہے۔
 سارا دو چشمِ ریز دارد۔
 موی سارا بلند و سیاہ آست۔
 سارا کی دونوں آنکھیں نیچی ہیں۔
 سارا کے بال کالے اور لمبے ہیں۔

بینی و لب سارا ہم کوچک آست۔
 سارا کی ناک بھی چھوٹی ہے۔
 دارا و سارا زیرک و مہربان ہستند۔
 دارا اور سارا زیرک اور مہربان ہیں۔

گفتگو

کاوہ : دارا، آن پسر کیست؟

کاوہ : دارا، وہ لڑکا کون ہے؟

دارا : آن پسر، بہروز آست، بہروز برادرِ بہرام آست۔

دارا : وہ لڑکا بہروز ہے، بہروز کے ہاتھ میں گلوو (Glove) ہیں۔

کاوہ : آلآن ہوا سرد آست۔ بہروز دستِ کشِ در دست دارد۔

کاوہ : ابھی ہوا سرد ہے اور بہروز دستاں رکھتا ہے۔

دارا : دست کِشِ بہروز چہ رَنگی آست؟

دارا : بہروز کے Glove کا کیا رنگ ہے؟

کاوہ : دَسْتِ کِشِ بہروزِ اَبی آست۔

کاوہ : بہروز کے گلوو کا رنگ اَبی ہے۔

دارا : دَسْتِ کِشِ مَن ہَم اَبی آست، ولی دَسْتِ کِشِ تو سِفید آست۔

دارا : میرے دستکش کا رنگ بھی اَبی ہے، لیکن تیرے دستکش کا رنگ سفید ہے

کاوہ : جورابِ توچہ رَنگی آست؟

کاوہ : تیری جوراب کس رنگ کی ہیں؟

دارا : جورابِ مَن قَہوہ ای آست۔

دارا : میری جوراب قہوہ رنگ کی ہیں۔

کاوہ : جورابِ مَن ہَم قَہوہ ای آست، ولی جورابِ بہروز

سِفید آست۔

کاوہ : میری جوراب قہوہ رنگ کی ہے، لیکن بہروز کی جوراب سفید رنگ کی ہیں

دارا : مَن یَک جفت جورابِ سِفید دارَم، ولی اَن را دوست

نَدارَم۔

دارا : میرے پاس ایک سفید جوارا بول کا جوڑا ہے۔

لیکن میں ان کو زیادہ پسند نہیں کرتا۔

کاوہ : شَلواریِ ما سیاہ آست۔ شَلواریِ بہروز ہَم سیاہ آست۔

کاوہ : میری شلوار کالی ہے۔ بہروز کی شلوار سفید ہے۔